

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
krašto apsaugos ministro
2016 m. kovo 17 d.
įsakymu Nr. V-252

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KARINĖ STRATEGIJA

TURINYS

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos.....	3
II SKYRIUS. Saugumo aplinka	3
III SKYRIUS. Rizikos veiksniai, pavojai ir grėsmės	5
IV SKYRIUS. Gynybos politikos principai	6
V SKYRIUS. Kariniai tikslai	7
VI SKYRIUS. Karinių tikslų įgyvendinimo būdai.....	7
VII SKYRIUS. Reikalavimai Lietuvos kariuomenei	9
VIII SKYRIUS. Reikalavimai ginkluotosioms pajėgoms.....	11
IX SKYRIUS. Baigiamosios nuostatos	11

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kariuomenė yra neatsiejama valstybės ir visuomenės dalis, kuri vykdydama skirtas užduotis prisideda prie bendrų valstybės interesų ir tikslų įgyvendinimo. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir Nacionalinio saugumo strategijos nuostatomis, Lietuvos kariuomenė saugo ir gina valstybės suverenitetą, teritorijos neliečiamybę ir vientisumą, taip pat prisideda prie tarptautinio saugumo ir stabilumo užtikrinimo. Įvedus karo padėtį Lietuvą gina ginkluotosios pajėgos, kurių pagrindą sudaro Lietuvos kariuomenė.

2. Lietuvos kariuomenei tenka dvejojo pobūdžio atsakomybė. Visų pirma, Lietuvos kariuomenė yra atsakinga už Lietuvos gynybą. Tačiau Lietuvai, kaip NATO ir Europos Sąjungos (toliau – ES) narei, tenka dalis atsakomybės ir už euroatlantinės erdvės saugumą ir stabilumą, todėl Lietuvos kariuomenei keliamas reikalavimas būti pasirengusiai kartu su sąjungininkais atsakyti į kylančius tarptautinio saugumo iššūkius.

3. Lietuvos Respublikos karinės strategijos (toliau – Karinė strategija) tikslas – numatyti Lietuvos kariuomenės naudojimo būdus, kad būtų įgyvendinti valstybės saugumo ir gynybos politikos tikslai ir pasirengta atsakyti į grėsmes nacionaliniam saugumui.

4. Karinėje strategijoje nustatomi Lietuvos kariniai tikslai, jų įgyvendinimo būdai ir reikalavimai Lietuvos ginkluotosioms pajėgoms, kurių pagrindą sudaro Lietuvos kariuomenė. Karinės strategijos nuostatos yra krašto apsaugos sistemos plėtros ir nacionalinio saugumo tikslų įgyvendinimo karinės gynybos srityje pamatas.

5. Demokratinė civilių kontrolė yra pamatinis principas įgyvendinant Karinę strategiją, reiškiantis, kad demokratiškai išrinkta civilinė valdžia priima sprendimus, susijusius su Lietuvos gynybos politika, karinių pajėgumų plėtra ir jų panaudojimu.

6. Ši Karinė strategija, pakeičianti 2012 m. patvirtintą Karinę strategiją, yra parengta vadovaujantis Nacionalinio saugumo pagrindų, Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai ir kitų įstatymų, Nacionalinio saugumo strategijos nuostatomis, atsižvelgiant į NATO strateginę koncepciją, ES Lisabonos sutarties ir ES saugumo strategijos nuostatas, grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimus.

II SKYRIUS

SAUGUMO APLINKA

7. Lietuvos saugumą užtikrina narystė NATO ir Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) karinis buvimas Europoje ir regione, o narystė ES suteikia papildomų saugumo garantijų. Tiek Pietų, tiek Rytų kaimynystėje NATO ir ES susiduria su ilgalaikiais iššūkiais, kurie tiesiogiai ir netiesiogiai daro įtaką Lietuvos saugumui. Rusijos veiksmai, griauinantys taisyklėmis pagrįstą saugumo architektūrą Europoje, yra svarbiausias Lietuvos saugumą mažinantis veiksnys. Lietuvos saugumo aplinka pablogėjo, o jos tolesnė raida ilgalaikėje perspektyvoje tapo sunkiau prognozuojama:

7.1. Lietuvos saugumo aplinkai didžiausią neigiamą įtaką daro auganti Rusijos karinė galia ir sprendimai ją naudoti, pažeidžiant tarptautines normas ir įsipareigojimus, kuriais grindžiama saugumo architektūra Europoje. Prie Lietuvos ir kitų regiono šalių sienų sutelkta moderni Rusijos karinė ginkluotė, reguliariai vykdomi skaidrumo stokojantys netikėti kovinės parengties patikrinimai ir

augantis karinis aktyvumas kelia įtampą regione ir sudaro prielaidas įvairiems kariniams incidentams kilti. Rusijos gebėjimas kompleksiskai naudoti civilines ir karines priemones, vykdyti užmaskuotas karines operacijas keičia Baltijos jūros regiono šalių gynybos planavimo prielaidas.

7.2. NATO reaguoja į tarptautinės saugumo aplinkos pokyčius ir stiprina pasirengimą greitai atsakyti į grėsmes Aljanso narių saugumui. Stiprėjanti kolektyvinės gynybos dimensija ir tvirtas transatlantinis ryšys užtikrina Aljanso veiksmingumą kintančioje saugumo aplinkoje. Atsižvelgdama į Rusijos keliamus saugumo iššūkius Rytuose, NATO daug dėmesio skiria kolektyvinės gynybos pajėgumų, tokių kaip ypač greitai perdislokuojamos pajėgos, plėtrai. Aljansas įgyvendina įvairias sąjungininkų saugumo priemones, stiprindamas pasirengimą atsakyti į hibridines grėsmes, steigdamas naujus vadovavimo ir valdymo elementus, gerindamas išankstinio perspėjimo ir sprendimų priėmimo mechanizmų veiksmingumą. NATO toliau stiprina krizių valdymo pajėgumus, didina pasirengimą kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis ir prisidėti prie energetinio saugumo užtikrinimo. Atvirų durų politika, bendradarbiavimo su kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir šalimis partnerėmis plėtra, euroatlantinio ir tarptautinio saugumo stiprinimas vykdamas įvairaus pobūdžio tarptautines operacijas tebėra svarbios Aljanso veiklos kryptys.

7.3. Glaudus dvišalis ir daugiašalis bendradarbiavimas gynybos srityje su JAV, Baltijos ir Šiaurės šalimis, Lenkija ir kitais sąjungininkais tiesiogiai stiprina Lietuvos saugumą, prisideda prie kolektyvinės gynybos pajėgumų plėtojimo, JAV ir kitų NATO sąjungininkų karinio buvimo ir matomumo regione, didina karinių pajėgumų sąveiką ir pasirengimą reaguoti krizės atveju. JAV įsipareigojimai užtikrinti regiono saugumą ir konkrečios priemonės įgyvendinant šiuos įsipareigojimus yra kertinis Lietuvos saugumo veiksnys.

7.4. Lietuva aktyviai prisideda prie tarptautinės bendruomenės pastangų stiprinti Ukrainos saugumo ir gynybos sektoriaus pajėgumus, remti vykdomas reformas ir taikiai išspręsti konfliktą. Bendradarbiaujant saugumo srityje su Rytų Europos, Pietų Kaukazo ir Centrinės Azijos valstybėmis plečiama saugumo erdvė, prisidedama prie demokratinių vertybių sklaidos, skatinamas regioninis bendradarbiavimas.

7.5. ES valstybės Lisabonos sutartimi ES bendrojoje saugumo ir gynybos politikoje įtvirtino abipusės pagalbos ir solidarumo principus, kurie išreiškia ES valstybių solidarumą karinės agresijos prieš ES valstybę atveju. Tokia nuostata prisideda prie Lietuvos saugumo stiprinimo. Nemaža dalis ES veiklos bendrosios saugumo ir gynybos politikos srityje orientuota į saugumo iššūkius ES kaimynystėje. Tuo tikslu plėtojami ES kariniai ir civiliniai pajėgumai, kurie yra panaudojami vykdamas konfliktų prevencijos, vietinių pajėgumų stiprinimo, krizių valdymo ir kitas tarptautines operacijas artimesnėje ir tolimesnėje ES kaimynystėje.

7.6. Dalyvaujama Jungtinių Tautų Organizacijos (toliau – JTO), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (toliau – ESBO) ir kitų tarptautinių organizacijų veikloje, Lietuva prisideda prie pasaulinio bei regioninio saugumo stiprinimo ir kartu prie palankios savo saugumo aplinkos kūrimo. JTO yra vienintelė globaliu saugumu besirūpinanti tarptautinė organizacija. ESBO vaidina reikšmingą vaidmenį sprendžiant konfliktus, kovojant su terorizmu ir iššūkiams energetinio, kibernetinio saugumo srityse, taip pat stiprinant saugumo ir pasitikėjimo priemones tarp ESBO valstybių.

III SKYRIUS

RIZIKOS VEIKSNIAI, PAVOJAI IR GRĖSMĖS

8. Pastarojo meto konfliktų tendencijos atskleidžia, kad konvencinės karinės ir nekarinės priemonės gali būti taikomos išvien siekiant išnaudoti labiausiai pažeidžiamas valstybių vietas. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos kariuomenė turi būti pasirengusi atsakyti į šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes:

8.1. *Konvencinės karinės grėsmės.* Konvencinės karinės agresijos prieš Lietuvą ir (ar) kitas NATO šalis regione tikimybė nebėra teorinė ir, atsižvelgiant į Rusijos karinės galios augimą ir nuosekliai stiprėjančias intencijas ją naudoti, ateityje gali didėti.

8.2. *Nereguliarios ginkluotos formuotės.* Destabilizuoti NATO šalį, išbandyti NATO vieningumą ir patikimumą gali būti siekiama panaudojant neregulias ginkluotas formuotes. Užmaskuotų karinių priemonių naudojimo prieš NATO šalį regione tikimybė priklauso nuo atskirų šalių pažeidžiamumo, šių šalių ir NATO pasirengimo laiku ir tinkamai sureaguoti.

8.3. *Regioninės krizės.* Labiausiai konfliktams neatsparios išlieka už NATO ir ES ribų esančios valstybės, kurių politinė valdžia ir institucijos yra neatsparios išorės spaudimui, nepajėgios užtikrinti veiksmingos teritorijos kontrolės ir piliečių saugumo, spręsti ekonominių ir socialinių problemų. Šiose valstybėse kylantys konfliktai yra sunkiai lokalizuojami ir neigiamai veikia tiek regioninę, tiek globalią saugumo situaciją, nes jie sukelia humanitarines krizes, didelio masto migraciją, skatina organizuotą nusikalstamumą, terorizmą ir piratavimą, trikdo strategiškai svarbių išteklių tiekimą.

8.4. *Informacinės atakos.* Rusija, kai kurios kitos valstybės ir nevalstybiniai veikėjai vis agresyviau skleidžia nepagrįstą ir klaidinamąją informaciją, kryptingai formuoja Lietuvos viešąją nuomonę nacionalinio saugumo klausimais. Tokiomis informacinėmis atakomis skatinamas nepasitikėjimas ir nepasitenkinimas demokratine santvarka, krašto apsaugos sistema, bandoma diskredituoti Aljansą, jo pajėgumus ir išipareigojimus ginti sąjungininkus, silpninti gyventojų vieningumą, pilietiškumą ir patriotiškumą, nusiteikimą ginti valstybę. Tikėtina, kad dėl informacinių technologijų plėtros ir jų prieinamumo ateityje informacinių atakų, ypač nukreiptų į tikslines grupes, tik daugės.

8.5. *Kitų valstybių žvalgybos tarnybų veikla.* Kitų valstybių žvalgybos tarnybų veiksmų, nukreiptų prieš tarptautines organizacijas, kurių narė yra Lietuva, ir prieš pačią Lietuvos Respubliką, grėsmė didėja, ypač auga kibernetinio šnipinėjimo mastas. Šiais veiksmais siekiama gauti slaptos informacijos, daryti neigiamą įtaką Lietuvos kariniams pajėgumams, politinei sistemai, socialiniam ir ekonominiam gyvenimui. Tikėtina, kad dėl didesnio NATO karinio aktyvumo Lietuvoje ir regione ši grėsmė gali dar labiau išaugti.

8.6. *Kibernetinės atakos.* Dėl sparčios šiuolaikinių ryšių ir informacinių technologijų pažangos kibernetinė erdvė tapo nauja konfliktų erdve. Kadangi Lietuvos priklausomybė nuo šiuolaikinių ryšių ir informacinių technologijų didėja, kibernetinės atakos taps dar dažniau tam tikrų valstybių ir nevalstybinių veikėjų naudojama priemone, keliančia itin didelę grėsmę valstybės saugumui. Labai tikėtina, kad bet kokio karinio ar nekonvencinio konflikto regione metu būtų intensyviai naudojamos kibernetinės priemonės.

8.7. *Energetinio saugumo iššūkiai.* Energijos išteklių tiekimo sutrikimai, ypatingos svarbos energetinės infrastruktūros pažeidimai, priklausomybė nuo tam tikros rūšies kuro ir vieno ar kelių energijos išteklių tiekėjų gali kelti grėsmę, kad kariuomenės uždaviniai nebus sėkmingai įgyvendinami,

taip pat tapti naujų karinių konfliktų priežastimi. Dėl ribotų energijos išteklių ir stiprėjančios valstybių konkurencijos energetinio saugumo iššūkių svarba ateityje nemažės.

8.8. *Terorizmas*. Terorizmas yra rimta grėsmė NATO ir ES, taip pat visos tarptautinės bendrijos saugumui. Europoje auga ES šalių piliečių, kovojusių radikalių islamistų gretose kituose regionuose, taip pat pavienių asmenų, paveiktų radikalių idėjų propagandos, rengiamų teroristinių išpuolių grėsmė. Nors Lietuvoje teroro akto grėsmės lygis yra žemas, grėsmės lygio kaita ateityje negali būti atmesta, be to, valstybės piliečiai ar tarptautinėse operacijose dalyvaujantys kariai gali nukentėti teroristinių įvykių kitose šalyse metu.

8.9. *Gamtinės katastrofos, pramoninės avarijos*. Gamtinės ir ekologinės nelaimės ar pramoninės avarijos gali destabilizuoti saugumo situaciją tiek valstybėje, tiek regione. Nors šių grėsmių prigimtis nėra karinė, jos gali paveikti šalies piliečius, turėti ilgalaikių neigiamų ekonominių ir socialinių padarinių. Tokių grėsmių kilimo tikimybė ir padarinių mastas yra sunkiai prognozuojami, tačiau turi būti pasirengta atsakyti į juos tiek civiliniais, tiek kariniais pajėgumais.

IV SKYRIUS GYNYBOS POLITIKOS PRINCIPAI

9. Lietuvos kariniai tikslai ir jų įgyvendinimo būdai priklauso nuo šių esminių gynybos politikos principų:

9.1. *Lietuvos gynyba yra visuotinė ir besąlyginė*. Gynybos visuotinumas reiškia, kad Lietuvą ginklu gins šalies ir NATO sąjungininkų ginkluotosios pajėgos, kad gynybai bus panaudoti visi valstybės ištekliai, o kiekvienas pilietis ir tauta priešinsis tarptautinės teisės leidžiamais būdais. Lietuvos gynyba nėra saistoma jokių sąlygų ir niekas negali varžyti tautos ir kiekvieno piliečio teisės priešintis agresoriui, okupantui ir bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką.

9.2. *Lietuvos saugumas yra grindžiamas savarankiška ir kolektyvine gynyba*. Lietuva privalo plėtoti karinius pajėgumus savarankiškai krašto gynybai ir bendriems kolektyvinės gynybos veiksams su NATO sąjungininkais ginant Lietuvą ir bet kurią kitą NATO valstybę. Kartu narystė NATO garantuoja, kad Lietuva, jei ji bus užpulta, bus ginama likusių NATO valstybių karinėmis pajėgomis.

9.3. *NATO narių saugumas yra nedalomas*. Lietuvos gynybos politika grindžiama principu, kad grėsmė vienos Aljanso narės saugumui – grėsmė viso Aljanso saugumui. Sąjungininkai prisideda prie Lietuvos saugumo stiprinimo, o Lietuva yra pasirengusi solidariai vykdyti įsipareigojimus sąjungininkams.

9.4. *Visapusiškas požiūris į saugumą*. Atsižvelgiant į besikeičiantį grėsmių pobūdį, sėkmingas karinių priemonių naudojimas yra būtina, bet nepakankama šalies saugumo sąlyga. Karinių ir civilinių pajėgumų sąveika, glaudus Lietuvos kariuomenės ir kitų valstybės institucijų bendradarbiavimas yra kertinis Lietuvos nacionalinį saugumą užtikrinantis veiksnys.

V SKYRIUS KARINIAI TIKSLAI

10. Siekiant įgyvendinti Lietuvos nacionalinio saugumo politikos tikslą, apibrėžtą Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme, ir apsaugoti gyvybinius ir pirmaeilius nacionalinio saugumo interesus, apibrėžtus Nacionalinio saugumo strategijoje, vadovaujantis gynybos politikos principais formuluojami šie kariniai tikslai:

10.1. kartu su sąjungininkais užtikrinti patikimą atgrasymą;

10.2. nepavykus atgrasinti, savarankiškai ir kartu su sąjungininkais užtikrinti Lietuvos gynybą, o agresijos prieš bet kurią kitą NATO narę atveju – tinkamai prisidėti prie sąjungininkų gynybos;

10.3. prisidėti prie regioninio ir tarptautinio saugumo bei stabilumo užtikrinimo;

10.4. prisidėti prie saugumo užtikrinimo valstybėje taikos metu.

VI SKYRIUS KARINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO BŪDAI

11. Lietuvos kariuomenė kartu su kitomis valstybės institucijomis turi būti pasirengusi užkirsti kelią potencialioms grėsmėms, o nepavykus jų išvengti – tinkamai į jas atsakyti. Siekiant užtikrinti iškeltų karinių tikslų įgyvendinimą, Lietuvos kariuomenė turi būti rengiama ir naudojama Karinėje strategijoje numatomais būdais.

12. **Atgrasymo užtikrinimas.** Atgrasymu siekiama įtikinti potencialų agresorių, kad jo kariniai veiksmai prieš Lietuvą patirs neabejotiną nesėkmę ir jis turės didelių nuostolių. Atgrasymo sėkmę užtikrins potencialaus agresoriaus suvokimas, kad Lietuva yra pasirengusi ir gali sėkmingai gintis sutelktomis Lietuvos kariuomenės, piliečių ir NATO sąjungininkų pastangomis. Patikimam atgrasymui užtikrinti būtina:

12.1. plėtoti kariuomenę, gebančią savarankiškai ir (arba) kartu su sąjungininkais vykdyti šalies ir Aljanso gynybos užduotis, taip pat kariuomenės rezervą, kuris sustiprintų reguliariąsias pajėgas, plėtoti šiuolaikišką ir reikalavimus atitinkančią mobilizacijos sistemą;

12.2. plėtoti priimančiosios šalies paramos sistemą, kuri sudarytų sąlygas greitai ir sklandžiai dislokuoti sąjungininkų pajėgas Lietuvoje ir joms judėti Lietuvos teritorijoje;

12.3. rengti piliečius valstybės gynybai ir neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui. Ugdyti piliečių valią ir atsparumą informacinėms atakoms, gebėjimus visapusiškai priešintis agresoriui, sudarant sąlygas įgyti ir tobulinti karinį pasirengimą ginklu ginti valstybę ir neginkluoto pasipriešinimo formas ir būdus. Motyvuoti ir pasirengę valstybės gynybai piliečiai leis potencialiam agresoriui suprasti, kad užpuolimo atveju jis susidurs ne tik su Lietuvos kariuomenės, bet ir visos tautos pasipriešinimu;

12.4. užtikrinti nepertraukiamą sąjungininkų pajėgų ir ginkluotės buvimą Lietuvoje ir regione, rengti nacionalines, NATO ir kitas tarptautines pratybas, vykdyti bendrą Lietuvos karinių vienetų ir Lietuvoje dislokuotų sąjungininkų pajėgų kovinį rengimą, taip pat bendrą operacinį planavimą ir pasirengimą priimti papildomas NATO pajėgas, prisidėti stiprinant Aljanso kolektyvinės gynybos pajėgumus, dalyvauti įvairiuose NATO projektuose ir daugiašalėse pajėgumų plėtojimo iniciatyvose,

remti Aljanso atgrasymo politiką ir solidarumo principą, išreiškiantį sąjungininkų kolektyvinę valią gintis nuo ginkluoto užpuolimo;

12.5. plėtoti žvalgybos pajėgumus, kurie leistų laiku ir tiksliai įvertinti atitinkamų grėsmių keliamą pavojų Lietuvos saugumui.

13. **Savarankiška ir kolektyvinė gynyba.** Nepavykus atgrasinti, Lietuvos kariuomenė savarankiškai ir kartu su sąjungininkais gins šalies nepriklausomybę, teritorinį vientisumą ir konstitucinę santvarką:

13.1. vykdydama savarankišką Lietuvos Respublikos gynybą, Lietuvos kariuomenė, išnaudodama visas įmanomas gynimosi priemones, naikins agresoriaus pajėgas ir neutralizuos agresoriaus nekonvencinius išpuolius;

13.2. vykdydami Lietuvos Respublikos kolektyvinę gynybą kartu su sąjungininkų pajėgomis, Lietuvos kariuomenės vienetai dalyvaus bendruose kariniuose šalies gynybos veiksmuose. NATO pajėgų dislokavimą ir pastiprinimo pajėgų priėmimą užtikrins išplėtota priimančiosios šalies paramos sistema;

13.3. vykdydama Lietuvos, kaip NATO narės, kolektyvinės gynybos įsipareigojimus, Lietuvos kariuomenė teiks pagalbą sąjungininkams jų užpuolimo atveju.

14. **Regioninio ir tarptautinio saugumo užtikrinimas.** Prisidedant prie regioninio ir tarptautinio saugumo užtikrinimo, Lietuvos kariuomenė bus naudojama siekiant:

14.1. remti NATO vadovaujamas įvairaus tipo ir intensyvumo operacijas, atliekant tiek kovines, tiek nekovines užduotis; remti daugianacionalines koalicijas, kuriomis siekiama atsakyti į saugumo iššūkius už euroatlantinės erdvės ribų; remti ES, JTO ir ESBO vadovaujamas operacijas ir misijas, kuriomis siekiama stabilizuoti padėtį konfliktų apimtuose regionuose arba vykdyti konfliktų prevenciją;

14.2. užtikrinti ginklų kontrolės, pasirašytų tarptautinių susitarimų dėl tam tikros ginkluotės atsisakymo įgyvendinimą, taip pat užtikrinti pasitikėjimo ir saugumo stiprinimo priemonių įgyvendinimą;

14.3. plėtoti dvišalį ir daugiašalį karinį bendradarbiavimą su JAV, Baltijos ir Šiaurės šalimis, Lenkija, Jungtine Karalyste, Vokietija, Prancūzija ir kitais NATO sąjungininkais, siekiant vystyti bendrus karinius pajėgumus, didinti Lietuvos kariuomenės sąveikumą su sąjungininkų karinėmis pajėgomis;

14.4. plėtoti dvišalį ir daugiašalį karinį bendradarbiavimą su Rytų kaimynystės šalimis, siekiant remti vykdomas saugumo ir gynybos reformas, stiprinti gynybos pajėgumus, skatinti glaudesnius jų ryšius su euroatlantine bendruomene ir taip prisidėti prie tarptautinio saugumo stiprinimo.

15. **Saugumo užtikrinimas valstybėje taikos metu.** Kintantis grėsmių pobūdis reikalauja, kad Lietuvos kariuomenė ir kitos valstybės institucijos būtų pasirėngusios reaguoti į karinio ir nekarinio pobūdžio grėsmes ir ekstremalias situacijas, kylančias valstybės viduje taikos metu. Siekdama užtikrinti valstybės saugumą, visuomenės gerovę ir padėti valstybės ar savivaldybių institucijoms, kariuomenė turi plėtoti pajėgumus, kurie leistų:

15.1. veiksmingai bendradarbiauti su žvalgybos institucijomis. Veiksminga ir gerai koordinuota žvalgybinė veikla leidžia nustatyti galimą krizę ankstyvoje fazėje ir taikyti prevencines priemones, užkertančias kelią krizės išplitimui. Glaudus bendradarbiavimas su Lietuvos žvalgybos institucijomis sudaro sąlygas saugiai keistis būtina informacija ir greičiau neutralizuoti įvairaus pobūdžio grėsmes;

15.2. vykdyti ribotas karines operacijas reaguojant į vietinio pobūdžio ginkluotus incidentus ir sienos pažeidimus, neprilygstančius ginkluotai agresijai, glaudžiai koordinuojant veiksmus su valstybės ir savivaldybės institucijomis;

15.3. teikti pagalbą valstybės ir savivaldybių institucijoms ekstremalių situacijų ir nepaprastosios padėties atvejais, esant ribotoms šių institucijų galimybėms.

VII SKYRIUS

REIKALAVIMAI LIETUVOS KARIUOMENEI

16. Tik moderni, motyvuota, tinkamai parengta ir išsilavinusi Lietuvos kariuomenė, sudaryta iš manevringų, lengvai perdislokuojamų ir išlaikomų reguliariųjų karinių vienetų ir besiremianti parengtuoju rezervu, gali užtikrinti savarankišką krašto gynybą, iki bus sulaukta sąjungininkų karinės pagalbos, ir sėkmingai prisidėti prie kolektyvinės gynybos ir kitų karinių operacijų. Tam būtina užtikrinti tinkamą Lietuvos gynybos finansavimą ir kariniams tikslams įgyvendinti reikalingų Lietuvos kariuomenės pajėgumų plėtrą. Lietuvos kariuomenei keliami šie reikalavimai:

16.1. Reikalavimai pajėgumams:

16.1.1. *Gebėjimas veikti savarankiškai.* Lietuvos, kaip NATO narės, saugumą užtikrina NATO kolektyvinės gynybos garantijos, tačiau Lietuvos karinio užpuolimo atveju Lietuvos kariuomenė turi gebėti gintis savarankiškai, kol bus suteikta sąjungininkų karinė pagalba.

16.1.2. *Gebėjimas greitai pakeisti Lietuvos kariuomenės struktūrą į karo meto.* Lietuvos kariuomenės taikos meto struktūra turi būti artima karo meto struktūrai, siekiant užtikrinti veiksmingą pasirengimą ir greitą Lietuvos kariuomenės atsaką į agresiją.

16.1.3. *Gebėjimas greitai reaguoti į grėsmes.* Dalis Lietuvos kariuomenės vienetų turi būti nuolat išlaikomi aukštos parengties ir būti pasirengę nedelsiant reaguoti tiek į įprastas karines grėsmes, tiek į ginkluotus incidentus ar sienos pažeidimus taikos metu, taip pat, esant poreikiui, paremti valstybės ir savivaldybių institucijas.

16.1.4. *Parengtasis rezervas.* Taikos metu Lietuva, išlaikydama reguliariausias pajėgas ir aktyvųjį rezervą, kartu turi formuoti rezervą, kuris būtų pakankamas ir tinkamai parengtas bei aprūpintas valstybės gynybos poreikiams užtikrinti.

16.1.5. *Gebėjimas veikti kartu su NATO sąjungininkų pajėgomis.* Veiksmingą Lietuvos kariuomenės dalyvavimą kolektyvinės gynybos ir kitokio tipo tarptautinėse operacijose gali užtikrinti tik jos gebėjimas veikti kartu su NATO pajėgomis, todėl Lietuvos kariuomenė turi būti rengiama sąveikauti su NATO sąjungininkų pajėgomis.

16.1.6. *Pasirengimas veikti kartu su civilinėmis institucijomis.* Siekdama veiksmingai atsakyti į šiuolaikines grėsmes, Lietuvos kariuomenė turi būti pasirengusi vykdyti užduotis veikdama išvien su civilinėmis valstybės ir savivaldybių institucijomis, todėl turi būti tobulinama Lietuvos kariuomenės sąveika su šalies civiliniais pajėgumais.

16.1.7. *Karinių ir civilinių pajėgumų sąveika tarptautinėse operacijose.* Tarptautinėse operacijose kariniai ir civiliniai pajėgumai dažnai veikia kartu, todėl Lietuvos kariuomenė turi būti pasirengusi įgyvendinti tarptautinei operacijai keliamus tikslus veikdama kartu ir koordinuodama savo veiksmus su įvairiomis civilinėmis organizacijomis ir kitų šalių civiliniais pajėgumais.

16.1.8. *Pasirengimas dalyvauti plataus spektro operacijose.* Lietuvos kariuomenė turi būti rengiama dalyvauti tiek didelio intensyvumo kovinėse operacijose, tiek tarptautinėse operacijose,

skirtose konfliktų prevencijai, taikai palaikyti, konfliktų nuniokotai šaliai / regionui stabilizuoti, humanitarinei pagalbai teikti.

16.1.9. *Veiksmingas karinis vadovavimas ir valdymas.* Šiuolaikinės mobiliosios Lietuvos kariuomenės vadovavimo, valdymo ir ryšių sistemos turi užtikrinti nepertraukiamą ir patikimą vadovavimą Lietuvos kariuomenei, efektyvią vadovavimo ir valdymo sistemų kibernetinę gynybą, veiksmingą sąveiką ir veiksmų koordinavimą tarp Lietuvos ir NATO, ES valstybių pajėgų.

16.1.10. *Gebėjimas vykdyti jungtines operacijas.* Šiuolaikinių karinių operacijų sėkmė iš esmės priklauso nuo skirtingoms karinėms pajėgoms priklausančių karinių vienetų gebėjimo veikti kartu, todėl Lietuvos kariuomenės pajėgų rūšys turi būti rengiamos kartu vykdyti jungtines operacijas, vadovaujant vienam operaciniam vadui.

16.1.11. *Išsilaikymas ir išgyvenimas.* Lietuvos kariuomenės vienetai turi gebėti išlaikyti reikiamą karinį pajėgumą ir savarankiškai užtikrinti logistinę paramą tiek laiko, kiek reikia operacinėms užduotims įvykdyti, taip pat turėti reikiamas apsaugos priemones, mažinančias ar pašalinančias priešo veiksmų ar neigiamą gamtinės aplinkos poveikį, masinio naikinimo ginklo sukeltus padarinius.

16.1.12. *Priimančiosios šalies parama.* Lietuvos kariuomenė turi būti pajėgi teikti reikiamą priimančiosios šalies paramą Lietuvos teritorijoje dislokuotoms ir atvykstančioms papildomoms sąjungininkų pajėgoms.

16.1.13. *Perdislokavimas.* Lietuvos kariuomenė turi gebėti per nustatytą laiką perdislokuoti skirtus karinius vienetus į operacijų vietas už Lietuvos ribų sausumos keliais, strateginiu oro ir (arba) jūrų transportu.

16.1.14. *Veiksmingas energijos išteklių užtikrinimas karinių operacijų metu.* Lietuvos kariuomenės pajėgumas vykdyti jai keliamas užduotis priklauso nuo energijos išteklių prieinamumo ir nuolatinio tiekimo. Atsižvelgiant į tai, planuojant karines operacijas būtina numatyti energijos išteklių užtikrinimo būdus, o karinių operacijų metu šie ištekliai turi būti naudojami taupiai, tačiau tai neturi mažinti Lietuvos kariuomenės kovinės galios.

16.2. Reikalavimai kariuomenės personalui:

16.2.1. *Lyderystė.* Lyderystė yra labai svarbi užtikrinant karių motyvaciją vykdyti užduotis ir išlaikant jų aukštą moralę sunkių kovinių situacijų metu. Todėl Lietuvos kariuomenė turi ugdyti tokius lyderius, kurie mokėtų rūpintis savo pavaldiniais, būtų profesionalūs, siektų tobulėti ir gebėtų įvykdyti pavestas karines užduotis.

16.2.2. *Motyvacija, iniciatyva ir kovinė dvasia.* Kariuomenės personalas turi būti rengiamas ir ugdomas motyvuotas, iniciatyvus, gebantis savarankiškai veikti ekstremaliomis kovinėmis sąlygomis. Lietuvos kariai turi pasižymėti tokia kovine dvasia, vieningumu ir patriotiškumu, kad niekada neprarastų motyvacijos ir būtų atsidavę savo tautai ir valstybei.

16.2.3. *Gebėjimas veikti daugianacionalinėje ir daugiakultūroje aplinkoje.* Kad Lietuvos kariai galėtų sėkmingai vykdyti kolektyvinės gynybos ir kitas karines operacijas, jie turi būti pasirengę dirbti tarptautinėse karinėse struktūrose ir veikti daugianacionalinėje ir daugiakultūroje aplinkoje. Todėl Lietuvos kariuomenės personalas turi išmanyti karinių pajėgų sąveikumo principus ir procedūras, gebėti bendradarbiauti su skirtingų kultūrų atstovais.

VIII SKYRIUS

REIKALAVIMAI GINKLUOTOSIOMS PAJĖGOMS

17. Agresijos metu Lietuvos gynybą užtikrins ginkluotosios pajėgos, kurias sudarys ne tik Lietuvos kariuomenė, tačiau ir kitos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priskirtos pajėgos. Atsižvelgiant į tai, ginkluotosioms pajėgoms taikomi šie reikalavimai:

17.1. *Kovinis rengimas ir tarpusavio sąveika.* Ginkluotųjų pajėgų rengimui užtikrinti Lietuvos kariuomenės vadas nustato visoms ginkluotosioms pajėgoms privalomus tarpusavio sąveikos ir kovinio rengimo reikalavimus.

17.2. *Gebėjimas nedelsiant atsakyti į agresiją.* Agresijos metu kariuomenės ir kitų ginkluotųjų pajėgų vienetų vadai privalo būti pasirengę nedelsdami veikti pagal iš anksto parengtus agresijos atrėmimo planus. Šių planų parengimą taikos metu užtikrina Lietuvos kariuomenės vadas, kuris karo padėties (agresijos) metu atlieka ginkluotųjų pajėgų vado funkcijas.

17.3. *Gebėjimas veikti su sąjungininkų pajėgomis.* Patikimą valstybės gynybą agresijos metu užtikrinti gali tik gerai parengtos ginkluotosios pajėgos, kurios sugebėtų veikti kartu su sąjungininkų pajėgomis.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Narystė NATO suteikia Lietuvai saugumą nuo grėsmių, kurių Lietuva viena negalėtų atremti ar negalėtų joms ilgai priešintis, tačiau tai neatleidžia Lietuvos nuo būtinybės plėtoti Lietuvos kariuomenės pajėgumus savo ir Aljanso gynybai užtikrinti. NATO pajėgumas priklauso nuo jos narių bendro gynybos išipareigojimų vykdymo ir nuo kiekvienos valstybės narės pastangų stiprinti savo saugumą bei gebėjimą pačiai gintis nuo ginkluoto užpuolimo.

19. Stipri, gerai parengta ir ginkluota, ištikimai tarnaujanti Lietuvos valstybei ir jos piliečiams Lietuvos kariuomenė yra vienas svarbiausių Lietuvos Respublikos saugumo ir nepriklausomybės garantų. Lietuva kuria tokias pajėgas, kurios gebėtų savarankiškai ir kartu su sąjungininkais vykdyti šalies ir Aljanso gynybos užduotis ir atsako į krizes operacijas bei prisidėti prie kitų tarptautinių organizacijų saugumo užtikrinimo iniciatyvų.

20. Karinė strategija yra lankstus ir atviras dokumentas, reguliariai peržiūrimas, atsižvelgiant į esminius saugumo aplinkos pokyčius.
